

Nudging: Sturen op gedrag

Ontwikkel effectieve beleidsmaatregelen op basis van inzichten in menselijk gedrag

Hoe voorkomt u no-show bij het gemeenteloket? Hoe motiveert u verpleegkundig personeel om hun handen te wassen? Hoe motiveert u dat mensen meer gaan bewegen? Hoe vermindert u het aantal mensen met schulden? Hoe zorgt u dat medewerkers veilig digitaal werken? Het zijn slechts voorbeelden van gewenste gedragsveranderingen die niet altijd gemakkelijk te realiseren zijn. Via beleid hoopt u op een effectieve manier gedrag blijvend te veranderen. In veel gevallen is dit echter zonder het gewenste resultaat. Hoe krijgt u voor elkaar dat uw beleid werkelijkheid wordt?

Er is lang gedacht – en sommigen denken dat nog steeds – dat wij ons gedrag rationeel plannen. Een eeuw van gedragswetenschappelijk onderzoek leert ons dat wij helemaal niet rationeel zijn. Door het beroemde werk van de psycholoog Kahneman weten we dat mensen vooral irrationeel zijn of gevoelig voor het maken van systematische denkfouten als we ons door het leven haasten. Nudging is een gedragspsychologische motivatietechniek waarbij mensen gestimuleerd worden om gewenst gedrag te vertonen. Nudging is gebaseerd op het principe dat we de meeste keuzes op een snelle automatische manier maken. Om toch redelijk goede beslissingen te kunnen nemen, gebruiken we signalen uit de omgeving en vuistregels. Deze manier van beslissingen nemen is echter heel gevoelig voor invloeden van de keuzecontext en daarom kan nudgen effectief zijn. Door de keuzecontext aan te passen, kun je mensen een duwtje in de richting van het gewenste gedrag geven. Kennis van menselijk gedrag en technieken zoals nudging kunnen ons helpen effectiever beleid te ontwerpen en toe te passen.

Praktische toepassing

Hoe kunt u gedrag van burgers of medewerkers effectief sturen? Dat is het doel van gedragspsychologische technieken zoals 'nudging'. In de opleiding leert u aan de hand van het Behavioural Change Wheel de theoretische concepten die ten grondslag liggen aan menselijk gedrag en hoe u deze inzichten praktisch kunt inzetten voor effectieve beleidsmaatregelen. Ondertussen werkt u aan een eigen casus die direct van toepassing is op uw werkpraktijk.

Wanneer

(Vrijdag) 1, 15 en 29 november, 13 december 2019 en 10 januari 2020, van 9.30-16.30 uur

Prijs

De investering bedraagt € 3595 (vrijgesteld van BTW) Inbegrepen zijn dag arrangement en cursusmateriaal. Alumni van Erasmus Academie krijgen 10% korting. Alumni van de EUR en RSM krijgen 5% korting.

Waar

Erasmus Universiteit Rotterdam

Direct inschrijven

Schrijf u in via onze website: www.erasmusacademie.nl/nudging

Aantal deelnemers

Het maximum aantal deelnemers bedraagt 20

Certificaat

Op de slotdag van de opleiding ontvangt u als bewijs van deelname een certificaat

Meer informatie

Neem contact op met Miranda Smit
Adviseur opleidingen T: 010-4088687,
E: smit@erasmusacademie.nl

Resultaten

Na afloop van de opleiding

- Weet u waarom traditioneel beleid vaak onvoldoende aan de verwachtingen voldoet en hoe u beleid kunt verbeteren met inzichten in menselijk gedrag.
- Weet u menselijk gedrag te analyseren en begrijpen op welke gedragselementen u kunt ingrijpen om gedrag te veranderen.
- Past u begrippen uit de gedragspsychologie (behavioural insights) toe op relevante beleidsterreinen.
- Kunt u het concept toepassen van het Behaviour Change Wheel (BCW) en de verschillende stappen daarin.
- Begrijpt u de noodzaak van het toepassen van beleidsevaluatie om de effectiviteit van beleidsmaatregelen te meten.

Programma

Tijdens de opleiding worden werkcolleges, discussie en intervisie afgewisseld. Tussen de colleges maakt u opdrachten waarmee u het geleerde toepast op uw eigen casus. De opleiding wordt afgesloten met een posterpresentatie door de deelnemers. Deze vormt een mooie basis om het geleerde na het volgen van de opleiding verder in de praktijk te brengen.

Dag 1: vrijdag 1 november 2019

Tijdens de 1e dag leert u verschillende theorieën op het gebied van menselijk gedrag en de factoren die van invloed zijn op de effectiviteit van (beleids)maatregelen. Daarnaast past u de zienswijzen toe op de casus uit uw werkpraktijk.

Dag 2: vrijdag 15 november 2019

U maakt kennis met het Behaviour Change Wheel (BCW) en leert gedrag te begrijpen. De theoretische concepten van het BCW worden stapsgewijs besproken en met voorbeelden geïllustreerd. De volgende vragen komen aan de orde:

- Welk probleem wilt u oplossen?
- Waarom is het een probleem?
- Hoe groot is het probleem?
- Welk specifiek gedrag probeert u te veranderen en wat zijn de bronnen van dit gedrag?
- Wat is er nodig in de (fysieke) omgeving om verandering in dit gedrag teweeg te brengen?
- Wat is de relatie tussen probleem-interventie-gewenste uitkomst?

Dag 3: vrijdag 29 november 2019 en Dag 4: vrijdag 13 december 2019

U gaat concreet aan de slag om de verschillende technieken van gedragsverandering toe te passen op verschillende casussen waaronder uw eigen casus.

De volgende vragen komen aan de orde:

- Welke interventiefuncties zijn er om het gewenste gedrag te realiseren en welke beleidsopties zijn hieraan gekoppeld?
- Welke technieken van gedragsverandering en implementatie van beleid kunnen u helpen om gedragsveranderingen teweeg te brengen?
- Welke techniek is het meest geschikt voor uw casus?

U werkt in kleine groepjes aan een opdracht aan de hand van uw praktijkcasus.

Dag 5: vrijdag 10 januari 2020

Tijdens deze laatste dag leert u het belang begrijpen van een goede evaluatie van beleidsmaatregelen. De vragen van dag 2 worden nader besproken in het licht van een beleidsevaluatie. Daarnaast presenteert u uw eigen nudge-voorstel voor uw eigen casus op basis van de verworven inzichten.

Docent

Prof.dr. Semiha Denктаş | Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (ESSB) is expert op het terrein van gedragspsychologie. Zij is verbonden aan de Behavioural Insights Group Rotterdam (BIG'R) en het expertisecentrum Healthy'r van de gemeente Rotterdam en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Dit centrum helpt Rotterdammers te kiezen voor gezonder gedrag. Wetenschappelijke kennis op het gebied van gedrag en gezondheid wordt gecombineerd met kennis van de straat.

Daarnaast zijn de volgende docenten van ESSB betrokken:

dr. Gera Noordzij, dr. Astrid Shop-Etman, Sara Shagiwal, Andre Mamede en Warsha Jagroep. Mark Kooijman en Gertrude Slag zijn werkzaam bij Gemeente Rotterdam | BIG'R en betrokken bij de begeleiding van intervisie tijdens de opleiding.

Voor wie?

De opleiding Nudging: sturen op gedrag is interessant voor beleidsambtenaren, -medewerkers, politici, en verder iedereen die actief betrokken is bij het formuleren van beleid en regelgeving binnen de (semi) overheid. Ook voor functionarissen van instanties, organisaties, bedrijven die intern gedragsveranderingen willen doorvoeren zoals ondewijnsinstellingen, ziekenhuizen zullen veel profijt hebben van hun deelname.

Wij zien uw inschrijving graag tegemoet:

www.erasmusacademie.nl/nudging